

SZEKELY-UDVARHELY

AZ UDVARHELYMEGYEI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS KOSSUTH-PÁRT LAPJA

Megjelen hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Községek, papok, gazdasági egyleti tagok és községi előjárók egész évre 8 K, tanítók, községi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják.

Telefon

Egy példány 10 fillér.

Telefon

FELELŐS SZERKESZTŐ

Dr PÁL ERNŐ

ÜGYVÉD.

SZÉPIRODALMI FŐMUNKATÁRS: Fülei Sz. Lajos.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:

Kossuth Lajos utca 15. szám, hova a kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők.

Apróhirdetések szavankint 4 fillér-, vastagabb betűvel 8 fillérért, más hirdetések olcsó árszabás szerint. Nyílt-tér sora 1 K.

M. kir. postatakarékpénztári cheque-számla 10,489. szám.

Moral insanity

Az erkölcsi züllés, a jellemtelen politikai szemfényvesztés, a legaljasabb és legroszhiszeműbb hazudozás soha sem burjánzott a közéletben oly buján, mint abban a korszakban, mely a haladó-párt mákvirágjait foglalja magába.

Emberek, kik egész életükben reszkettek attól, hogy a maguk lábán, a maguk emberiségéből kell megélniök, kik a tisztességes munkától irtózva, folyton a nagy urak előszobáiban görnyedeztek, hogy bárminő hitvány és becstelen szolgálatért jó jövedelmű sinecurákat kapjanak, most fölszínre kerültek, mint felkavarodik az utca szeméjte, ha a hatalmas forgószél megindul.

A tág lelkiismeret, mely csak a saját egyéni érdekét nézi, uton-uffélen felkínálkozik a nemzet életére törő hatalomnak, mint az a festett képű utcai hetaira, aki egy vacsorára való néhány garasért odaadja magát a legelső jött-mentnek.

Tanult emberek, kiknek a diplomájuk és esküjük nem jelenti egyúttal a tudásukat és becsületüket is, nem tudván a kezükbe adott eszközzel megélhetésüket azonnal fényesen biztosítani s erkölcsileg gyöngék lévén a várakozásra, lemondásra és nélkülözni tudásra, a szégyen legcsekélyebb érzése nélkül szegődnek a kitarítottak sorába.

Látunk ott volt földbirtokosokat, akik az őseik által becsülettel megszerzett és megtartott vagyont ledér mulatságokban elfecsérelték s minthogy újat szerezni nem képesek, esengve sóvárognak egy-egy hivatalért, hogy ne legyenek kénytelenek addigi életmódjukkal felhagyni és a — szerintük — becstelenítő munkára fanyarodni. Látunk üres, tudatlan koponyákat, kiknek a tudatlanságánál csak a lelkiismeretlenségük és erkölcsi szegénységük nagyobb, de kik tudatlanságukat nagyképűséggel leplezik a felületes szemlélő előtt. Mind-mind olyan személyek, kik hosszánával üdvözölnek bármely erkölcselen és tisztességtelen kormányrendszert, mert érvényesülésüket csakis az biztosíthatja.

Az abszolutizmus mindig ilyenekre támaszkodott a multban és ilyenekre fog támaszkodni a jövőben is, mert az emberi

méltósággal ellenkező zsarnoki uralmat csak olyan mindenünnen kikopott, gyöngé jellemű és gyöngé erkölcsű népség támogathat, amelynek magasabb eszményi célokról, jogról, becsületről, hazáról fogalma sincs. Egyik a másikat egészíti ki. A zsarnokság melegágya minden erkölcsi züllésnek, sőt saját érdekében kell annak terjedését előmozdítania, mert becsületes és önérzetes nép nem türi a jármot a nyakán s a korbácsütést a hátán. Becsületesen gondolkozó, okos és önérzetes néppel nem lehet már manapság elhíttetni, hogy az a hatalom, amely neki ellensége, Isten kegyelméből van.

Viszont a nemzetük lelkivilágától elidegenedett, erkölcsileg elaljasodott, pénzért, hivatalért mindenre kapható politikai demi monde-ok ösztönszerűleg támogatják a zsarnoki uralmat, mert csak ezzel és ez által élnék és érvényesülnek.

Nem elégszenek meg a saját becstelenségükkel és gyalázatukkal, hanem szemérmetlen kiabálással gyalázzák a tisztességes embereket, magukhoz akarják rántani az utca sarába a hazafi erényt és egyéni becsületet. Álnok szofizmákkal elakarják hitetni a jámbor, könnyen hívő néppel, hogy az az ut, a melyen ők haladnak, az okosság, a becsület és az önzetlen hazafiság útja. Teli szájjal prédikálják, hogy mindenki gazember, aki nem adja el magát, mint ők s nem képes bármire hazája és nemzete ellen akármilyen parancsára, mint ők.

Vakok a világosság, érzéketlenek az igazság, az erkölcs és a becsület iránt. Nem érzik nem tudják, vagy inkább nem akarják érezni és tudni tetteik alávalóságát, minden lépésük, egész életük becstelenségét. Ez a moral insanity. Gyógyítása radikális. Közösítsük ki őket a tisztességes társadalomból, mert ha egészen fölülkerekednek, minden tényük pusztulást és romlást fog maga után hátrahagyni, mint a sáskajárás és a vízözön.

Igy aztán egy haszna mindenestre lesz ennek a mostani felfordultságnak. A haszontalan elemek fölszínre kerülése alkalmat ad a nemzet erejét képező derék és jellemes emberek tömörülésére. A hazátlan és züllött existenciák féktelenkedése által okozott nyomor és szenvedés megédesíti a honfi jellemet s arra kény-

seríti majd a nemzet színét-javát, hogy egyedül a saját erejében bízzék. És kifejlődik egy oly hatalmas közszellem, amely pozdorjává tör minden zsarnokságot és minden vélt jogot, amely a nemzet ellen érvényesülni akar.

Dr Pál Ernő.

A politikai helyzetről.

Társadalmi összetartás.

Minden jel azt mutatja, hogy a legközelebbi időben megismétlődik nálunk az a szomorú emlékü korszak, melyet apáink a mult század ötvenes és hatvanas éveiben szenvedtek át, amikor a szuronyokra támaszkodó önkényuralom teljesen elnyomta a politikai tevékenységet s a nemzet minden életmüködése a társadalom és a család szükre szabott keretei közé szorítottatott vissza, sőt még ott is folytonos háborgatásoknak és durva zaklatásoknak volt kitéve.

Időszerű dolog tehát felütni az akkori időkről szóló krónikákat és visszaemlékezni apáink elbeszélésére, hogy előttünk álljon a kép, amely a reánk váró sorsot feltünteti.

A törvényhatósági önkormányzatot és közhatalósági életet egyszerűen elkobozták kinevezett császári hivatalnokok zsarnokoskodtak a nép fölött. A községi élet is csupán a háztartási ügyekre terjedt ki. A gyülekezési jog felfüggesztett, politikáról, közjogról még csak beszélni sem volt szabad. A sajtószabadság csak emlékezetben élt, az irodalom is cenzura alatt nyögött, iróink és költőink csak képletekben irhattak s ha véletlenül elkeseredésükben érthető módon adtak kifejezést, rögtön megismerkedtek a börtönnel és rabkoszttal. Egyleti életéről szó sem lehetett, csupán a tudományos és irodalmi egyleteket engedték működni s azokra is szájkosarat vetettek. A kémrendszer hihetetlen mérveket öltött, mindenütt ott leselkedtek a spiclik és a besugók s akinek egy kétértelmű szavát elleshették, az rögtön a szigorú rendőrhatalóságok kezébe került.

Ezekben a sanyaru napokban apáink úgy tettek, mint a dudadok által megtámadott nyáj: szorosan csatlakoztak egymáshoz, s a testvéri egyetértésben és összetartásban kerestek védelmet. Soha a társadalmi élet olyan élénk, benső és szeretetteljes nem volt Magyarországon, mint akkoriban. A közszomorúság eme sötét napjaiban egymást érték a mulatságok; nem azért, mintha jókedvük lett volna az embereknek, hanem azért, hogy

valami jogcímük legyen az összejövetelre. Különösen a családi ünnepeket kultiválták a legnagyobb mértékben. Névnep, születési évforduló, lakodalom, keresztelő stb. stb. mind alkalmat szolgáltatott arra, hogy mentől többen összejöjjenek. S noha az ilyen összejöveteleket is éber figyelemmel kísérik a spiclik és a besugók s még az ablakokra is elmentek hallgatóni, azért ezek az összejövetel mégis teljes mértékben pótolták a nyilvános életet; mert apáink itt beszéltek meg közös bajaikat, itt cserélték ki azokat a híreket, amiket nyilvánosan nem lehetett terjeszteni. itt állapodtak meg a védelem teendőiben, bátorították és lelkesítették egymást a hazaszeretetre, a kitarásra és az ellenállásra az önkényuralom rakoncátlankodásával szemben.

S az eredmény az volt, hogy hazánkban soha se volt olyan egységes, tömör és megbonthatatlan, mint éppen azokban a napokban, amikor összekötött kezekkel voltunk kiszolgáltatva a hatalomnak. S a vége az lett, hogy nem a nemzet fáradt ki a szenvedésben, hanem az önkényuralom jött arra a tapasztalatra, hogy a szorosan összetartó nemzeti társadalommal szemben minden erőlködés tehetetlen és hiába való.

Ime, ezt tanítja a mult. Emlékezzetek meg erről a tanulásról, ha csakugyan bekövetkeznek ismét a megpróbáltatások sötét napjai. Jusson eszetekbe, hogy egy husz milliónyi nemzet társadalmának szoros összetartásában, legyőzhetetlen erő rejlik. Jöhet reánk a nyomor és szenvedés, reánk zudíthatják az üldözések minden fajtáját, semmi sem törhet meg bennünket, ha az egész társadalom egyesül abban a testvéries jelszóban:

„Egy mindnyájáért és mindnyájan egyért!”

Készüljetekek tehát az eljövendő eseményekre és siessetek szorosabbra kapcsolni a társadalmi életnek a békes napokban meglazult kötelékeit.

Az abszolutizmus.

Azt a híres abszolutizmust könnyebb kimondani, mint megésmálni. Nem esoda tehát, hogy a döntő körök a nagy „diadal” után habozva, tanácstalanul állanak. A magyar nemzet határozott törvényes és erkölcsi alapon nyugvó ellenállásán megtörik a gázság elkövetőinek szándéka és előbb-utóbb a nemzeté lesz a diadal.

Hatvanhetes akarnokság.

Ismét és folyton kísérleteznek a 67-esek összetakolásán, mely a bécsi szándékot megkísérelje végrehajtani. Ez a párt végtelen eszmeszegénységé-

ben, 38 éves megtévesztő politikájával együtt mult év kezdetével fényesen megbukott. A nemzet felismerete a lólabát s immár becsületese kézzel helyett többé elfogadni nem hajlandó. Vajjon ki lehet olyan hatalmas, hogy ennek ellenkezőjét valaha elhitesse Magyarországon? S lám, mégis akadnak, akik naiv reménységgel nyomják el meggyőződésüket, amely a függetlenségi és 48-as párt zászlója alá hívja őket.

Mogósítási komédia.

A hadsereg züllöttségét azzal akarják helyrehozni, hogy részleges mozgósítást rendelnének el. Ezzel természetesen felhívják a külhatalmak figyelmét és olyan kalamajkába keríthetik a monarchiát, hogy Beck és Pitreich, valamint Fejérváry urak arról koldulnának. Aztán az öreg rezervista bakák már ismerik itthonról a célt s velük is meggyülehetne a tiszt urak baja. Elvégre mindnyájunkat bedunkolni nem lehet mert akkor sem érnének velünk semmit.

A nemzet vezérei.

Napról-napra tanácskoznak a nemzet vezérei, Készülődnek az eshetőségekre. A tanácskozások főtárgyai azok a nagyfotosságu alkotmányjogi kérdések, melyek az országgyűlés esetleges feloszlatásával vagy elnapolásával állanak kapcsolatban.

Minisztertanács.

A közelebbi minisztertanácsban elhatározták, hogy ha ő felsége beleegyezik, valószínűleg még febr. 17-én királyi kéziratral feloszlatják az országgyűlést, a kereskedelmi szerződéseket pedig február 21-én rendeleti uton hirdetik ki. Kristóffy lemondása befejezettnek tekinthető.

A székelyudvarhelyi birtokosság szervezeti szabályai.

(Folytatás és vége.)

9. §. A közgyűlés hatáskörébe tartozik:

- a) a birtokossági tanács tagjainak hat évre terjedő megbízással való megválasztása;
- b) a birtokosság ügyeit érdeklő szabályrendeletek megállapítása;
- c) a közös apaállatok, pásztorok

tartási költségeinek, egy szóval a birtokosság egyetemét érdeklő kiadások és járulékok nagyságának, befizetési módjának és határidejének megállapítása;

d) az évi költségvetési előirányzat, ennek keretében hat évre a személyi járandóságok, napi díjak, fuvar-költségek megállapítása, az előző évi számadások átvizsgálása és a felmentés megadása;

e) ingatlanok szerzése, esetleg eladása feletti véghatározat;

f) kijelölése azon pénzügyi intézeteknek, a melyeknél a birtokosság pénze betétül elhelyeztetik;

g) az arra okot szolgáltatott tisztviselők elbocsátása;

h) a közgyűlést két nappal megelőzőleg beadott s a birtokossági tanács által véleményezéssel ellátott indítványok feletti határozat;

i) a birtokossági tanács határozatai ellen beadott felebbezések elintézése.

10. §. A birtokossági tanács áll: a birtokossági elnök, alelnök, pénztárnok, jegyző, 16 rendes és nyolc póttanács-tagból.

Mindezeket hat évre a közgyűlés választja. Az első három év lejártával a nyolc tanács-tag és négy póttanács-tag kisorsoltatván, a hiány újra választással egészítetik ki; a kisorsolt tagok újra választhatók.

11. §. A birtokossági tanács tagjainak működése megszűnik:

a) a hat, illetve három év leteltével;

b) ha az illető a városról végkép elköltözik, ha elhal, ha birtokát eladja, ha lemond és lemondását a közgyűlés elfogadja, ha a birtokossági tanács ülésén indokolatlanul egymás után hatszor nem vesz részt. Az ily tag helyét a legközelebbi közgyűlésig a sorrend szerinti póttag tölti be, akit a birtokossági tanács hív be.

12. §. A birtokossági tanács rendes üléseit minden hó első vasárnapján tartja, rendkívüli ülést annyit tart, a hánynak tartása szükségesnek mutatkozik. Ugy a rendes, mint a rendkívüli tanácsülésre a tagokat az elnök, vagy akadályoztatása esetében az alelnök hívja össze. Négy tanács-tag irásban beadott kérésére, melyben a tanácskozás tárgya megjelölendő, az elnökség köteles hat nap alatt rendkívüli ülést összehívni. Az összehívás meghívó íven, a melyen a tárgyat megjelölendők, történik. Ülései határozatképesek, ha az elnök és jegyzőn kívül öt tag van jelen.

13. §. A birtokossági tanács hatáskörébe tartozik:

a) a közgyűlési határozatokat végrehajtani;

b) a birtokosságot érdeklő szabályrendeletek tervezetének kidolgozása és a közgyűlés elé terjesztése;

c) a birtokossági költségek kivevése. Az apaállatok beszerzési és tartási költségei, a tenyészkepes anyaállatok száma, egyéb költségek birtokarány szerint állapítandók meg;

d) az apaállatok beszerzése, tartása és eladása;

e) a közlegelők és egyéb ingatlanok üzemtervének megállapítása;

f) a birtokossági vagyon feletti örökös, újak beszerzésének ajánlása, a tiszta jövedelem esetleges felosztására vonatkozó tervezet megkésztése;

g) a városi adóhivatal által kimutatott, illetve a négyezer koronából levont utadók felülbírlása, illetőleg a jogosulatlanul levontak megfélebbezése;

h) a csordapásztorok felfogadása, működésük ellenőrzése és elocsátása;

i) a közgyűlési tárgysorozat megállapítása, általában a közgyűlés elé kerülő tárgyaknak előadói javaslatokkal való ellátása;

j) a birtokosság érdekeinek védelme a felettes és más hatóságoknál;

k) a költségvetés keretén kívül is négyezer koronáig költségek kiutalása, melyről a közgyűlésnek jelentés teendő;

l) a 6. §-ban említett felebbezések elintézése.

14. §. Az elnök kötelességei:

a) összehívni, vezetni a birtokosság köz- és tanácsgyűléseit;

b) a birtokosságot a közhatalóságok és magán személyekkel szemben képviselni;

c) felügyelni arra, hogy a tisztviselők, pásztorok s egyéb alkalmazottak feladataikat pontosan teljesítsék;

d) a költségvetés keretén belüli kiadásokat kiutalványozza, a bevételeket a pénztárba beutalja. Sürgős esetben száz koronáig meg nem szavazott költséget is utalványozhat, de erről a legközelebbi tanácsülésen jelentést tenni tartozik;

e) a jegyző segédkezése mellett összeállítja évenként a szavazati lapstomot, a legeltetési jogosultságokat nyilván tartja, azokról igazolványokat állít ki;

f) őrzi a várossal kötött szerződést, a 3. §. a) pontja alatt megjelölt takarékpénztári könyvet, ügyel, hogy az el ne évüljön, mi végből abba tíz évenként a közgyűlés által megszavazott új betétet helyez, gon-

dozza a birtokosság gazdasági eszközeit;

g) intézkedik az itatók jó karban tartásáról.

Akadályoztatása esetében mind-ezen kötelességei teljesítésében őt az alelnök helyettesíti.

15. §. A pénztárnok kezeli a közgyűlés, illetve a birtokossági tanács utasításai szerint a birtokosság pénzeit, azokról rendszeres számadást vezet, őrzi a betétkönyveket, kiveti és elfogadás végett a birtokossági tanács elé terjeszti az egyesek járulékait, illetve részesedési arányát. A járulékok behajtását a községi előjáróság utján szorgalmazza.

Elnöki utalványozásra kifizetéseket eszközöl, bevételeket ellennyugtatóvány mellett, vagy elnöki beutalásra fogad el, a tíz koronán felüli készpénzt takarékpénztárba helyezi, a birtokossági tanács és elnök megbízásából vezeti, illetve ellenőrzi a birtokosságot érdeklő munkálatokat. A községi, vagy birtokossági apaállatok tartásával megbízottakat ellenőrzi, mulasztásairól a birtokossági tanácsnak jelentést tesz.

16. §. A jegyző vezeti a köz- és birtokossági tanácsüléseket jegyzőkönyveit, gondozza az irattárt, minden beérkezett és kiadott ügydarabot iktat, szerkeszti a közgyűlés elé terjesztendő jelentéseket, végzi az összes írásbeli tenni valókat.

17. §. Az elnök, pénztárnok, jegyző a megválasztás idő tartamára a közgyűlés által megállapított tisztelet díjra tarthatnak igényt.

18. §. A birtokossági tanács határozatai ellen a közgyűléshez, a közgyűlés határozatai ellen a közigazgatási bizottsághoz felebbezhetni.

Székelyudvarhelyt, 1905. nov. 26.

HLATKY MIKLÓS s. k.,

birtokossági elnök.

DARÓCZI JÁNOS s. k.,

birtokossági jegyző.

8870—905. al. 1075—905. kgy. sz.

Jóváhagyatik azzal, hogy a közgyűlések összehívására kitért 10 napi határidő 15 napban állapított meg.

Udvarhelyvármegye törvényhatósági bizottsága Székelyudvarhelyt, 1905. december hó 18-án tartott közgyűléséből.

P. H. Alispán helyett:

ÁDÁM, főjegyző.

A „SZÉKELY-UDVARHELY” TÁRCAJA.

A székelyek reáltörténete 1562—1691-ig.

Irta: Cennert János, ford. Balásy Dénes.

(Minden jog fentartva.)

(10. folytatás.)

Udvarhely város statutumai szerint, ha valakinek olyan panasza van, mely az egész polgárság ellen irányul, vigye dologát Udvarhelyszék főkapitánya és főkirálybírója elé, kik egyszersmind a derékszék előlőlei.⁹⁵

A közrend fentartásáról, valamint a székeknek a tolvajok és gonosztevőktől való megtisztításáról a kapitánynak kell a főkirálybíróval együtt gondoskodnia.⁹⁶ 1607-ben a székely darabontok utasítottak, hogy pörös ügyekben mihez tartás végett a kapitány és királybíró elé járuljanak.⁹⁷

Továbbá a főkapitánynak áll a királybíróval együtt jogában az is, hogy azokat, kik az országgyűlésen nem jelentek meg, megbüntessék.⁹⁸ Sőt még a nem kedvelt pénznemek kényszerű forgalomba hozásánál is közre kell működniük.⁹⁹

Mindezen adatokból kitűnik, hogy a széki kapitány jelentősége és hivatali hatásköre ama tény dacára is, hogy ő választott széki tisztviselőből fejedelmileg kinevezett hivatalnok lett, épenséggel nem változott,

csupán központibbá lett s hogy továbbá hivatalos munkaköre a főkirálybíróét közelről érintette, sőt abba igen gyakran egészen beléesett.

A dulló vagy szolgabíró.

Mindegyik székeknek 1562. előtt volt egy bírója is, aki a kapitánnyal és esküdtekkal, széktartókkal együtt igazságot szolgáltatott. Időnként volt egy vicebíró is mellette. Ugy töltötték pedig be e tisztséget mint éppen a kapitányt és évenként rendre járt az a 6 nemzetségek között. A széki tisztjeihez intézett irásokban a dulló neve második helyen áll; bizonyágtétel amellet, hogy ő a széki hivatalnokai közt rangban a második volt.

Jövedelme a birságpénzek vagy itéleti illetékek egy részéből állt s ez a rész 1550. után mind kevesebb lett. A behajtás körül való segédkezésért az ökörsütésből ő is kapott néhány ökröt.

Az 1562. év e tisztséget sem hagyta érintetlenül. A szolgabírót a segesvári országgyűlés cikkelyei a kapitányokkal és királybírókkal együtt a széki törvényszék tagjainak nevezik.¹ 1564-ből a háromszékiek egy panaszlevele világosan megérteti velünk, hogy e válságos időben a főkirálybíró a szolgabíró korábbi jogait magához

ragadozta mind, hogy tehát a dulló is, éppen úgy mint a kapitány, az új rendnek áldozatul esett. Sőt odáig mentek a királybírók, hogy községi ügyekben még a falusbíróktól is elvették bíraskodási jogukat.² A háromszékiek elpanaszolják, hogy a királybírók megtiltják törvényszéket ülni a kapitányoknak és bíróknak, s az ők pörös ügyekben, otthon, saját házukban döntenek, ítélnek, jöllehet az volna a kötelességük, hogy a széki tisztekre felvigyázzanak s évenként 3-szor az esküt velök letétessek!³ Mindez csak a fejedelem tudtával történhetik és bizonyosan hatalmi tulkapás⁴ — vélekednek a székelyek. Valóban fejedelmi szándék ismerhető fel abban, mely szerint ő hátra teszi a széki tisztviselőit s helyökbe saját hivatalnokai hatalmukörét állítja. Egy 1564-iki rendeletben megparancsolja a fejedelem, hogy a községi előjáróságtól minden pörös ügy a széki törvényszékhez, azaz: «a királybíróhoz és a széktartóhoz felebbezendő». E szerint az akkori törvényszék csak az esküdtekből és a királybíróból állott s közülök hiányzik már a szolgabíró.⁵ Ezzel aztán el is tűnik az okmányokból a dulló, a széktartó vagy székbíró (judex sedis) neve s helyette az alkirálybíró szerepel.⁶ Csupán Kászon és Aranyos szé-

kek maradnak meg korábbi jogaikban s így dullóikat szabadon választják.⁷ Báthori Kristóf rendelete szerint a birságpénzek behajtása itt ezután is csak a széki meghagyásával és a szolgabíró kísérete mellett történhetik.⁸ Aranyoszéken 1576. után a szolgabíró nevét szintén a vicekirálybíróé váltja fel.

E két széki kivételével hát — a mint Benkő is említi,⁹ a szolgabírói hivatal egybeült megszűnik. Az az állítása azonban, hogy két dulló lett volna mindenkor, tévedés, mert amint láttuk, örökölhető volt ez a tisztség is, ugy, hogy azt egy évben több személy is viselhet.

A vicejudices Regii léptek a szolgabírók helyébe — vélekedik Benkő, kik először az 1594-iki országgyűlés cikkelyeiben említetnek.¹⁰ T. i. ebben az évben a királybíróval az alkirálybírók végzik a dullók helyett az összehívást. Ettől az időtől fogva a következő egész századon át a szolgabírók helyett gyakran találkozunk alkirálybírókkal.¹¹

Minden székekben vannak, léteznek ilyen alkirálybírók, még a fuszékekben is, így: Kézdi,¹² Sepsi,¹³ Orbai és Miklósvár székekben, Fel- és Alcsikon, továbbá Gyergyó, Kászon, Maros¹⁴, Udvarhely, Keresztur, Bardóc és Aranyos székekben.¹⁵

(Folyt. köv.)

KÜLÖNFÉLÉK.

A kétfejű sas.

(Poe Edgar „A holló” című verse után.)
Szavaja: Fejéradarabontváry Géza.

Egyszer Budavárban éjen,
ültem elmerülve mélyen,
Álmodozva a régi,
dicsőséges Königrätzen...
Bólintgattam félalomban, —
im egyszerre ajtóm koppan,
Félnék lépés zaja dobban —
dobban halkan, csöndesen,
„Koalíció szelleme,
ajtóhoz jött csöndesen,
Az lesz, egyéb semmi sem.

Ah! oly jól emlékszem még én:
az obstrukció elején,
A baloldal harci végén, —
fenyegettek rémesen,
Csak vártam, míg elül a zaj,
buknom kellett, az volt a baj;
Nem bírtam a baloldallal, —
távoztam, keservesen!
E lépésemért szörnyűkődtek
híveim odafenn,
Hogy örökre elmentem.

De a bécsi kamarilla tagjai
mind susogtak
És mindenféleképp tele
beszéltek a fejem.
Miniszternek kellett lennem, —
mitől is kell nekem félnem:
Koalíció, aki ott van,
ajtó előtt csöndesen,
Kossuth jó a leszereléssel,
s kér engem csöndesen;
Ő lesz, egyéb senki sem!

Kinyitván az ajtó szárnyát,
és azonnal nyílásán át
Nagy, kétfejű sas csapott be,
komoran, nehézkesen,
Anélkül, hogy meghajolna,
se köszönve, se nem szólva,
Mintha az ur ő lett volna,
csak leszállt negédesen.
Ajtóm felett Hentzi szobra,
arra szállt egyenesen,
Rászállt, ráült nesztelen.

A sötét madár miképp ül,
nem nézhettem mosoly nélkül,
Komoly, büszke méltósággal
ült nagy ünnepélyesen.
Bár kopott svaregelb ruhába,
— gondoltam — nem vagy te kába,
Vén botor, nem jössz hiába,
bécsi Burgból odafenn;
Szólj, lesz-e magyar vezényszó,
engednek felsőbb helyen?
Szólt a madár: „Sohasem!”

Tudtam, hogy olyan bolondot,
hogy engedjenek éppen most,
Nem fog mondani,
a császár nem enged, lehetetlen;
De csodálatos, hogy a sas,
nálam akkor mit akar?
Ugyis tudom azt,
hogy nem fognak engedni odafenn,
S ha az egész ország is
követeli egyetemben
A válasz rá: „Sohasem!”

És a kétfejű sas ülve,
csak az egy szót ismételte,
Mintha a kamarilla
lelke beszélne teljesen,
Aztán egyet sem szóla,
meg se rezzent szárnya-tolla,
S én sugám (inkább gondolva):
„Minden elhagy Istenem!
Maradok-e tovább kormányon?
Lehet reménylenem?”
A madár szólt: „Sohasem!”

Megrendültem. Hát mennem kell,
alig hogy megpihentem.
Ámde ez a kétfejű sas,
nem tud ez mást, úgy hiszem;
Erre tanítá gazdája,
kit évszázadok viszálya
E nemzettel szemben elvakított,
s mondja szüntelen:
„Soha, soha, sohasem!”

Rám a kétfejű sas merően néze,
ajkam mosolyra készíté,
S oda ültem ellenébe,
ő meg szemben állt velem,

Én magam pamlagra vetve,
képzelettről-képzeletre
Szállta elmém önfelédve
és azon törém a fejem,
Hogy e rémes, kopott svaregelb
kétfejű sas szüntelen
Mért kiáltja: „Sohasem!”

Rég tudom, mondám magamban,
a svaregelb előttem azonban,
Róla egy hangot se mondtam —
s ő csak nézett mereven.
Csak meg ne bukjam, sóhajtam,
bár pro forma lemondtam már,
De hisz a császár nem ereszt,
megmondotta énnekem,
Katonásan állok helyemen,
el nem mozdít semmi sem,
Nem, nem fog sohasem!

A megyék ellentállása „smarn” —
semmit se adok rája,
S ha nem lesz adó, ujone,
van bizalom odafenn,
Ah mit törődöm a nemzettel,
csak maradjak székesen,
Melynél jobb e földön nincsen,
minden feledve legyen,
Zsarnokoskodom majd e népen,
ha kell erőlesen!
Szólt a sas: „Sohasem!”

Jós! kiálték, bárki légy te,
angyal, ördög, madár képbe,
Vagy vihartzól üzetél be,
pihenni éz enyh-helyen,
Bár elhagyva, nem leverve,
Kifáradva a keservebe,
Most felelj meg nékem erre,
Könyörgöm s követelem,
Sikerül-e tervem —
e népet vajjon leverhetem?
Szólt a sas: „Sohasem!”

Jós! kiálték, bárki légy te,
angyal, ördög, madár képbe,
Hogyha te hiszsz Bécsbe —
és egy császárt félsz velem,
Szólj e szívhez keserveben, —
meg lesz e már a várt béke,
Hol az ellenzék leszerel
s nem macakskodik végre,
És akkor meg lesznek
velem elégedve odafenn?
Szólt a sas: „Sohasem!”

Svaregelb szárnya meg se lendül,
mindig ott ül, mind csak fenn ül,
Akármerre fordulok,
csak szemben ül mindig velem.
Szemei meredt világa,
mint Bécs rémes, sötét árnya,
S körülötte a bús lámpa
fénye reszket kétesen,
S lelkem, ah e néma árnytól,
mely körülleg rémesen
Nem menekszik, sohasem!

K. Mártonffy Imre.

— **A békési megyefőnök kiakolbol-
lítása.** A gyulai járásbírósnál Békésvármegye Kresmarik nevezetű
megyefőnöke (ezelőtt főispán) ellen
sommás visszahelyezési pört indított
s a bíróság ezt a megye javára el-
döntötte. Az ítélet így hangzik: A
keresetnek hely adatik s felperes
Békésvármegye törvényhatósága Gyulán,
a vármegye székházában levő
u. n. főispáni lakás és irodahelyiség
birtokába visszahelyeztetik, s al-
peres végrehajtás terhével kötelez-
tetik, hogy ezen helyiséget 8 nap
alatt különbeni végrehajtás terhe
mellett felperes birtokába bocsássa
vissza, s azoknak kulsait Fábry
Sándor dr alispánnak adja át. Kö-
teles alperes különbeni végre-
hajtás mellett 50 korona perköltsé-
get megfizetni. Ez ítélet feleb-
bezésre való tekintet nélkül végre-
hajtható. — Lám Békésvármegye meg-
veszi oly kékesen a megyefőnök in-
vázióját, mint az ősi székelységével
kérdő Udvarhelyvármegye. A mi
megyénk császári biztosa nem hogy
a kiebrudalástól félhetne, hanem
még egész külön udvartartást is
szerzett magának s öntelt büszke-

séggel fogadja a kézesokra minden
hatalmon levővel szemben kész
„urak” hódolatát. Hja! más viszony,
más emberek!...

— **A jótékony nőegyesület** már
jelzett jelmez estélye hushagyó ked-
den lesz. A jövő szerdán (február
14-én) fillérestély lesz, melyet Pap
Irma, Rend Aurél és a rendező el-
nök rendeznek. Szavaj: Dénes Já-
nos. Fuvolán játszik: Rend A. Éne-
kelnek: Bartha A., Demény I. és
Székely L.

— **A császári biztos módosodik.**
Mégis csak jó hely ez az Udvarhely-
vármegye. Mig más megyében a
császári biztos csendőr és katonai
fedezet nélkül a kapujáig sem mer
menni, a vendéglőben egy pohár
sört sem kap s a borbély félig meg-
borotválja s úgy riasztja ki az utcára,
addig nálunk — ha nem is örvend
köztisztületnek, de legalább bizo-
nyos elemek körülöngják, mint a
legyek a tejes csuprot. Ugy látszik
a nagy dicsőség elfeledtetni vele
azon régebbi ígéretét, hogy az ab-
szolutizmus bekövetkeztét nem várja
be s hogy vármegyéjével annál
szorosabb nexusban legyen, még
telefonnal is hozzákötötte magát
Ez kétségtelenül eddig nem tapaszt-
alt jó módra vall, mert a telefon
drága multság. De mi lesz akkor,
ha vége szakad a pünköszt király-
ságnak és a posta kérni fogja a te-
lefon díját?...

— **Közgyűlés.** Ma (vasárnap) d. e
11 órakor a Kaszinó helyiségében
az Udvarhelymegyei általános nép-
nevelési egyesület évi rendes köz-
gyűlést tart. Ha a tagok határozat-
képes számban meg nem jelenné-
nek, a közgyűlés e hó 25-én —
tekintet nélkül a megjelentek szám-
arányára — fog megtartatni. A köz-
gyűlés tárgyait az elnöki megnyitá-
s kívül pénztárnoki jelentés, költség-
vetési előirányzat, indítványok és
tisztújítás képezik.

— **A hatósági székhely lakosainak
költségére...** Az osztrák diktatura,
orosz cárizmus képében jelentkezik
hazánkban. Kristóf bel- és Bihar
honvédegyvivő úgy intézkedett, hogy
ezentul a járási hatóságok székhely-
lén, hol a hazafias magatartásuk,
törvénytisztletük miatt karhatalom-
mal elmozdított becsületes tisztvise-
lők helyett kirendelt zsoldosok ir-
hája nem biztos, csendőrök helyett ka-
tonai karhatalmat állítanak. Egy-egy
század, esetleg a szükséghez képest
nagyobbszámú katonaságot rendelnek
ki eme politikai jómadarak megör-
zésére a darabontok, még pedig a
hatósági székhely lakosainak költsé-
gére. Jönnek tehát a polákok, ko-
zák és mindenféle borzalmas ná-
ciók a magyarra, hogy a végtelen
nyomort és szenvedést — a haladó-
pártiak nagy öröme — a magyar
hazafiakon végrehajtsák. Ugy tesz-
nek ezek az ugynevezett gyászvitéz-
kék, mintha ő nekik Magyarország-
hoz semmi más közük nem volna,
csak az osztrák hadakat ide vezé-
nyelni, a nyakunkra hozni. Itt van-
nak tehát ismét a „muszkavezetők”,
csak hogy most muszka helyett osztrá-
rákot vezetnek saját fiait a magyar
haza leigázására. A történelem is-
métlődik. Bach Sándor feltámadt a
„szaladó-párt” hiveiben. Mit jelent
ez? Azt, hogy a 48-as idők 58-ik
évfordulójára minden igaz magyar-
nak teljes egyetértéssel a nagyidők

eszméi mellé, Kossuth apánk zász-
lója alá kell tömörüljön, ha a ma-
gyar haza szabadsága, törvényes
joga szent előtte...

— **A csizmadiaségéd-társulat** te-
metkezési segély-alapja javára,
Székelyudvarhelyt, Gáspár József
vendéglőjében, folyó hó 17-én (szom-
baton) este 8 órakor kezdődőleg
zártkörű kosaras táncmultságot
rendez, személyenként 1 K és 3
személyes családonként 2 K belé-
pési díjjal.

— **Protestáns estély.** A székely-
udvarhelyi ev. ref. egyházközség
egyházi értekezlete ma, vasárnap
febr. 11-én d. u. 5 órakor a ref.
kollegium tornacsarnokában tartja
ötödik egyházi estélyét igen érdekes
műsorral

— **Haladók oszlása.** A gonosz he-
tek budapesti görénytantyája üresen
maradt. Fejéradarabontváry Jakab és
társai megunták a „hivőket” várni
s be kellett a... be kellett a —
görénytantyát zárni... a Hungaria-
szállóban. Feloszlott tehát a hét
miniszter és az Ugron János csá-
szári megyefőnök által kreált ha-
ladóbanda tantyája, melyben János
ur az alázatos vak-kontrás dicstelen
szerepét töltötte be. Vajjon okulnak-e
ebből ami néhányaink s képesek
lesznek-e felfogni azt, hogy ebben
a hazában büntetlenül osztrák po-
litikát üzni nem lehet és hogy
nemzedékről-nemzedékre átok ki-
séri majd azon hitvány pribékek
emlékét, akik ma az abszolutizmus
küszöbén is gonosz bérencnek adják
oda magukat, Székely testvérek!
Szálljatok magatokba, hagyjátok
futni azt a néhány haladó-párti
alakot, kinek sem Istene, sem ha-
zája nem szent. Távozzatok ezektől,
akik csak a mai napot nézik, de a
multba és jövőbe nem tekintenek.
Nem látják az aradi tizenhárom
vértanút, nem a magyar szabad-
ságharc felisteneit, csak azt lesik,
hol tühmetik meg belpoklos gyom-
rukat, mely feneketlen, mint a Da-
naidák csebre. Undorral forduljatok
el az ilyenektől, ha szeretitek ezt a
földet, melyen ezer éven át apáink-
nak oly sok vére folyt.

— **Fillérestély.** A polgári önképző-
kör holnap esti fillérestélyén felolvas
Burger Arthur tanár, énekel Papp
Mariska, monológot ad elő Lázár
Gabi, szavalnak Mayer Margit és
Tóth István. Az estélyt Likmann
Róza, Likmann Mariska, Kovács
József és Bánszky Sándor rendezik.

— **Távol a szülőföldtől.** Petroz-
szényben lakó leányánál elhalt
Jakab István fazekasmester pol-
gártársunk 69 éves korában, rövid
személyes után. Halálát gyermekei:
Jakab Lajos állomásfőnök, Jakab
István és Jakab Eliz gyászolják.

— **Az Agrár takarékpénztár** rész-
vénytársaság Marosvásárhelyt folyó
hó 4-én tartotta meg IX. évi köz-
gyűlését. Az intézet múlt évi össz-
forgalma 220,502.376 K. Tiszta nye-
resége 114.903 K 19 f. A részvé-
nyeseknek 6,12% (13 K) osztalékot
fizet. Jótékony- és közcélokra pe-
dig az igazgatóság rendelkezésére
1500 koronát bocsátott. Nyolc fiók-
intézete, illetve kirendeltsége közül
három vármegyénkben létesült a
mult év folyamán. Ezek állományai
1905. dec. 31-én a következők voltak:
a székelyudvarhelyi fiókindezettel
betétek 185,459 K 05 f, váltótárca
346,731 K 04 f, jelzálogkölcsonők

78,345 K 33 f. kezeltett kötvények 854 K, értékpapírelőlegek 18567 K; a párajdi kirendeltségnél betétek 26926 K 78 f. v. t. 118,170 K, jelz. k. 11090 K, kez. kötv. 300 K; a székelykeresztúri kir.-nél bet. 4285 K 89 f. v.-t. 75193 K, jelz. 21,320 K, kez. ktr. 2702 K.

— **Orvosi kitünőségek** egyhangú véleménye az, hogy a Zoltán-fele csukamájolaj, melynek rossz szaga ize nincsen a gyermekek legjobb erősítő és tápszere, miért is ajánlatos ezt is számításba venni a ragályos betegségek elleni védekezésnél. Üvegje 2 kor. a készítő Zoltán B. gyógytárában Budapest és a helybeli gyógyszertárakban.

— **Zártkörű kosaras táncestélyt** rendez f. hó 27-én az oklándi róm. kath. ifjúság az ottani község ház termében a felállítandó harang és harangláb javára. A meghívók közelebbről széküldetnek.

— **Házi cseléd** évi bér mellett azonnal alkalmazást nyer. Cim e lap kiadóhivatalában.

EGYHÁZI ÉLET.

Oltáregyesületi estély. A február hó 22-én rendezendő oltáregyesületi estély előkészítő bizottsága erősen dolgozik és mindent elkövet, hogy a jótékony estély minél fényesebben sikerüljön. Munkájában serkenti az az örömdetes körülmény, hogy Erdélynek minden jó ügy iránt érdeklődő főpásztor: M. a. l. a. t. h. Gusztáv Károly gróf megígérte, hogy az estélyre körünkbe érkezik. A végleges megállapított érdekes és gazdag műsor a következő: 1. Jézus és a samariai asszony. Előkép Guido Reni festménye után. 2. Alkalmi költeményt szaval S. e. m. l. e. r. Ferenc tanár. 3. „Pie Pelicane.” Szent Tamás himnusza. N. e. m. e. t. h. Gyula vezetésével énekl. a róm. kath. főgimnázium énekkara. 4. Dr. D. a. m. o. k. o. s. Andor alispán hegedűjátéka. Zongorán kíséri D. o. b. ó. Zoltánné. 5. S. o. t. h. y. Gyula oltáregyesületi központi igazgató felolvasása. 6. Krisztus Pilátus előtt. Előkép Munkácsy híres festménye után. 7. Végler nővérek éneke (Himnusz Mária-hoz). Zongorán kíséri Végler Gyula zene-tanár. 8. Monológot ad elő B. u. r. g. e. r. Arthur tanár. 9. Chopin: Ballade as-dur. Zongorán Játssza D. o. b. ó. Zoltánné. 10. Sirató asszonyok Jézus sírjánál. Előkép Feszty Árpád festménye után. Az előképeket S. p. a. n. y. á. r. Pál főgimn. tanár rendezi.

IPAR ÉS KERESKEDELEM.

Jótékony növegyesületeink figyelme. Harmath Lujza író a kolozsvári „Ellenzék” e hó 8-iki számában egy cikket irt „A magyar nő kötelessége” cím alatt, amelyben erős vádat emel önmaga és az összes magyar nők ellen. Erőteljes vonásokban magyarázza meg nemzeti elhetlenségünket. Elmondja, hogy soha sem volt nagyobb szükség szegény hazánknak az összetartásra, az önfeláldozásra és hazafias akaratere, mint e nehéz, válságos időkben. Beszél, irni, egyesületet alakítani mit ér, ha a kivitelnél mindannyiszor elővesz a hagyományos magyar indolencia és szokásos nemtörődőséggel elnézünk, hogy miként szívja ki vérünket az idegen polyp, mely századok óta élősöködik rajtunk. Élősöködik, elszívja életünket s mi nem teszünk semmit, hogy ez undok állatot lerázzuk magunkról. Talán nem is kell mondanom, hogy az idegen

ipart értem alatta, mely célzatosan ravasz, lelketlen számítással szipolyozza ki az erőt belőlünk. Ne vessünk senkinek a szemére, mi és csupán mi vagyunk okai. — Vivjük a rettenetes harcot alkotmányunk, szabad sajtónk és a magyar hadsereg érdekében, de ne ejtsük el a jólétet adó munkát se, mely egyedül képes nagyra, szabadá tenni egy nemzetet. Mig nemzeti iparunk nincs, mig nem tudunk megenni a külföld produktumai nélkül, addig soha sem lesz urra a magyar sajtó hazájában. — Szégyennel, pirulva vallom be (oh bocsáss meg magyarok Istenel), hogy minket, nőket terhel leginkább a mulasztás szegénye. Nemde tetőtől talpig idegen gyártmány felel tünköt? Idegen a gyolcs, a szövet, a cipő bőre, a kalap, kesztyű és minden, ami csak rajtunk van. De még ez hagyján! A legnagyobb bünt ott követjük el, midőn toilette-asztalunkat megrakjuk idegen gyártmányokkal. Ime hölgyeim hova mennek a véres küzdelemmel szerzett magyar milliók! Ha szeretik hazátokat, ha szíveteken viselik nemzeti fejlődésünk előbbre haladását, ne dobjátok az éhes moloch szájába ki a küzdelemmel szerzett filléreket, mert azokkal lépésről-lépésre szegényebbé teszik hazánkat, ezt az amugy is megkínzott szegény hazát! Használjunk hazai gyártmányt: ez a magyar nő, az igaz honleány kötelessége. Így kiált fel egy magyar nő, a ki szereti hazáját s aki azt kívánja, hogy térjen immár mindenki öntudatra és ismerje fel azt az óriási veszedelmet, mely nemzeti elszegényedésünknek, az igazi nyomor és szenvedésnek teszi ki hazánk közönységét. Induljon meg a mozgalom vármegyénkben is. Mondják ki a jótékony növegyesületek és társaskörök, hogy itthon akarjuk tartani keresményünket, hazánkat boldogítani és csakis Magyarországon készült holm-t vásárolnunk! Kíváncsian várjuk az üdvös határozatokat és azok megvalósulását!

Közirtokossági ügyek.

Jegyzőkönyvi kivonat. Felvételt 1906. február hó 4-én megtartott székelynemes erdőközirtokossági teltjes gyűlésről.

Jelenvoltak az alólírottak:

Hajdu Péter erdőközirtokossági elnök. Máthé Lőrinc községi bíró, Székely László pénztárnok Szántó p. János, Szántó p. József, Koszta Balázs, Birtok Sándor, Ács Antal, Kacsó Elek tanácsosok. Idős Nyulas Péter, Moldovai Mihály, Kertész József, Bege János, Sófalvi Ferenc, Kacsó József, Burján József, Forika Ferenc, Forika János, Nagy m. János, Kacsó Mihály, Hancz p. János, Kacsó Mihály, Fogarasi András, Nyulas Ignác Pataki Mihály, Kovács Ferenc, Nyulas János, Hajdu Samu, Katona János, Kacsó János, Vas Péter, Thuroczy József, Salamon Péter, Váradi Miklós, Székely Ignác, Moldovai Gy. József, Forika István, Pal m. József, Salamon István, Ferenczi Kálmán, Váradi Elek, Kovács Dénes, Csizsár Antal, Nagy Jakab, ifj. Major Ferenc, Kovács Kálmán, Orlán György, ifj. Pataki László, Karácsoni Mihály, Kakucs Albert, Koszta Mik-

lós, Pál Todor, Sófalvi V. Ferenc, Nyulas Antal, Vas András, Hajdu Balázs, Hajdu Pál, Bérczi György, Balog József, Moldovai György, Kakucs Dénes, Katona József, Sófalvi György felső, Simon István, Nagy Péter, Horovicz Jákob, Lakatos Mihály, Jánosi Ferenc, ifj. Nagy László, Szántó Sándor, Moldovai László, Kacsó Miklós, Simon Péter birtokosok. Májay Albert erdőközirtokossági jegyző, jegyzőkönyvvezető.

Elnök a gyűlést megnyitja és előterjeszti, hogy udvarhelymegyei lengyelfalvi nagyságos báró Orbán Ottó birtokossági elnök egy felhívást bocsátott ki melyben az annyira magára hagyott erdőközirtokossági ügyeket kellőleg megvilágítja és ezután is a „Székely-Udvarhely” című lapban ezen, a székely népre nagyságos ügygyel beható módon foglalkozni fog, miért is kéri a gyűlést határozzon arra nézve, hogy ezen mozgalomhoz hajlandó-e csatlakozni. Megállapított, hogy az erdőközirtokossági tagok a gyűlésen határozatképes számban megjelentek, elnök előterjesztése után közkívánatra lengyelfalvi báró Orbán Ottó által kibocsátott felhívás felolvasatott, felolvasás után a gyűlés egyhangulag kimondja, hogy miután az erdőközirtokossági ügyekben sérelmeink az udvarhelymegyei székely testvéreinkel nemcsak hogy azonosak, de a mint a röpiratból is kideríthető még nagyobb megterhelhetettségnek vagyunk alávetve, a mennyiben az erdőgazdálkodási költségek címén magunkat 26 százalékos pótdadóval kellett megróvjuk. Ezen reánk nézve nagyságos mozgalomhoz, melyet nagyságos báró Orbán Ottó birtokossági elnök ur a „Székely-Udvarhely” szerkesztőségével karöltve megindított, csatlakozunk. Elnök atyánkiat pedig utasítja, hogy csatlakozásunkat jelen jegyzőkönyv hiteles másolatának előterjesztésével a „Székely-Udvarhely” szerkesztőségének jelentse be s egyidejűleg a szükséges nyomtatványokat, valamint a képviselőházhoz intézendő kérvényt szerezzé be s a „Székely-Udvarhely” című lapra fizessen elő.

Vége ezen nagyságos mozgalom alkalmából nagyságos báró Orbán Ottó birtokossági elnök urat s a vele közreműködő tagokat őszinte ragaszkodással üdvözljük, erőt kívánva a közös küzdelemhez. Adja az Isten, hogy ezen mozgalom alkalmából ő reájuk fény s reánk megelégedés áradjon.

Egyéb megemlíteni való nem lévén, a jegyzőkönyv bezáratik és a hitelesítéssel Marosán Károly, Székely László bizatik meg. Székely László sk., Marosán Károly sk.

A kivonat hitelül

K. Remete, 1906. febr. 5.

Májay Albert, Hajdu Péter,
b. jegyző. b. elnök.

„EMULSIÓ”

név alatt azon egynemű folyadék értendő, melyet olaj vagy zsiradék vízzel való keveréke ad. A tej és tejjel természetes emulsiók, melyekben a vajzsiradék a legapróbb cseppekre van szétosztva és egyenletesen elosztva. A SCOTT féle EMULSIÓ teljesen hasonló összetételű, amely a legfinomabb norvégiai gyógycsukamájolajból készül mész és nátron hypophosphitok hozzá-

adásával. Mindazon esetekben, mikor csukamájolaj használata ajánlatos, a SCOTT-fele EMULSIÓ előnyben részesítendő, mert az határozottan jó ízű és a mellett igen könnyen emészthető.

A SCOTT-fele EMULSIÓ valódiságának jele a „hátán nagy csukahalat vivő halász” védjegy.

Kapható minden gyógyszertárban.

Ezen lapra való hivatkozással és 75 fillér levélbélyeg beküldése ellenében minta üveggel bérmentve szolgál:

Dr. BUDA IEMIL

„Városi gyógyszertára” BUDAPEST, IV., Váci-utca 34/50.

Egy eredeti üveg ára: 2 K 50 f.

KÖZGAZDASÁG.

Az Udvarhelyvárm. Gazdasági Egyesülettől.
50—196. sz.

Meghívó.

Az udvarhelymegyei gazdasági egyesület választmánya folyó hó 13-án (kedden) d. e. 11 órakor a vármegyeház kistermében rendes ülést tart, amelyre a választmány tagjai tisztelettel meghívotnak.

Tárgy: Folyó ügyek.

Székelyudvarhelyt, 1906. febr. 6.

Az elnökség.

49—1906.

Hirdetmény.

Az Udvarhelymegyei Gazdasági Egyesület Székelykeresztúrtól (vasutállomás) folyó évi február 28-án és március 1-én Országos jellegű bika-és üsző-kiállítás és vásárt rendez. A kiállítás díjmentes, de az eladott állatok után 2. százalék az egyesület javára fizetendő! E kiállításon az ország összes tenyésztői versenyezhetnek magyar-erdélyi fajta saját nevelésű 2 évet betöltött tenyészbikáikkal és 1—3 éves tenyészüszűkkel, udvarhelymegyei községek községi bikáikkal. Pénzdíjakra a bikák osztályánál minden kiállító, illetve udvarhelymegyei kistenyész-tők pályázhatnak. Ezen országos jellegű tenyészbika vásárt Udvarhely, Nagyküküllő, Marostorda stb. vármegyék, sőt a Királyhágón tul lakó elsörendű tenyésztők is felkeresik tenyészbikáikkal, e szerint ugy egyesek, mint községeknek a legkiválóbb alkalmuk van arra, hogy ott tenyészbika szükségleteiket beszerezhessék. Az erdélyi-magyar fajta szarvasmarha munkabírása, járványos betegségekkel szemben való ellentálló képessége nagyobb, mint bármely más fajtaé. E jeles tulajdonságai, Gazdasági Egyesületünk kezdeményezésére, megénk területén lakó szaktenyésztőknek mintegy 3 évtized óta folytatott cöltudatos tenyésztése mellett a legmagasabb fokra emeltettek, a minélfogva az a világ legelsörendű igás marhájának tekintendő, melyért a nyugati államok nagy gazdái évről-évre felkeresik vásárainkat, igás marha szükségleteiket kielégítendő. Epen azért felhívjuk a keleti államok s hazánk azon vármegyéi-, községeinek figyelmét kiállításunkra, melynek ily marhára van szükségük, melyek jutányos árban akarnak elsörangú magyar-erdélyi fajta tenyészállatokhoz jutni, hogy ebbeli szükségleteik kielégítése végett vásárainkat felkeresni saját érdekükben is el ne mulasztsszák. A bejelentések Gálffy

Kálmán székelykereszturi főszolgabíróval eszközlelők, ki mint a helyi rendező bizottság elnöke, úgy a kiállításra jövő vendégek elszállásolásáról, mint a felhajtott tanyeszallatok elhelyezéséről és elvitásáról gondoskodik s aki minden tudakozásra készséggel szolgál felvilágosítással

Székelyudvarhelyt, 1906. febr. 7. Az Udvarhelyvárm. Gazd. Egyes.

Reszletes programot következnek.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

X. P. A. mint tetszett látni, mi korábban közöltük, tehát következik képen — lapunkat vád nem érheti. Mások dolgával nem törődünk.

Síró kislány. Panaszolja, hogy az a csunya bácsi és néni nem adta vissza az utcáról a pincébe véletlenül bejuttatott 10 fillérjét. Na hát ez igazán csunya dolog és valóban elítélésre méltó cselekedet. De nemcsak társadalmilag, hanem a bíróság részéről is elítéltek, ha panasz tesz érte. Mert a Btkv. 367. §-a értelmében az illetők vétségét követték el és hat hónapig terjedhető fogházat állapít meg a törvény az ilyen cselekmények elkövetőire.

T. A. K. A. Levelet megkaptuk és ohajtása szerint a lapot az ön címére megindítottuk. Szives üdvözlét!

Társ-szerkesztő és laptulajdonos:

Betegh Pál

Kiadja: Betegh Pál és Társa újság-kiadó intézete.

Három festet szoba, konyha, kamara külön udvarral stb. hozzátartozóival együtt kiadó. Cim a kiadóhivatalban.

1006-906. tlkv. szám.

Hirdetmény.

Kadicsfalva község telekkönyve birtokszabályozás következtében átalakított s ezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra nézve, amelyekre az 1886. XXIX. törvények, az 1889. XXXVIII. törvények és 1891. XVI. törvények a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik az 1892. évi XXIX. törvények között szabályozott eljárás a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan fogantatott:

Ez azzal a felhívással tételik közze: 1. hogy mindazok, kik az 1886. XXIX. törvények 5. és 17. §-ai alapján — ideértve e §-oknak az 1889. évi XXXVIII. törvények 5. és 6. §-aiban és az 1891. évi XVI. törvények 15. §-a) pontjába foglalt kiegészítéseit, valamint az 1889. XXXVIII. törvények 7. §-a) és az 1891. XVI. törvények 15. §-b)

2. hogy mindazok, a kik az 1886. XXIX. törvények 16. és 18. §-ainak eseteiben, ide értve az utóbbi §-nak az 1889. XXXVIII. törvények 5. 6. §-aiban foglalt kiegészítéseit is, a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellenmondással élni kívannak, irasbeli ellenmondásukat hat hónap alatt vagyis 1906. évi augusztus 25-ig napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtsák be, mert az ezen meg nem hosszabítható záros határidő eltelté után indított törzsi kereset annak a harmadik év mélynek aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat.

3. hogy mindazok, a kik a telekkönyv átalakítása tárgyában tett intézkedések által, nem különben azok, a kik az 1. és 2. pontban körülírt esetekben kívül, az 1892. XXIX. törvények szerinti eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogukat bármely irányban sértve velük — ideértve azokat is, a kik a tulajdonjog arányának az 1889. XXXVIII. törvények 16. §-a) alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják — e tekintetben felszólalásukat tartalmazó, kérvényüket tlkvi hatósághoz 6 hónap alatt vagyis 1906. aug. 25-ik napjáig bezárólag nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabítható záros határidő elmúltá után az átalakításkor közbefőjt teves bevezetésből származó bármilyen igényeket jó hiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik, az említett bejegyzéseket pedig csak a törvény rendes útján, és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azokat a feleket, akik a hitelesítő bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy a mennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat is csatolnak, vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

A királyi törvényszék, mint telekkönyvi hatóságól.

Székelyudvarhely, 1906. febr. 6.

MIHÁLY,
kir. tszéki egyes bír.

Vizimalom eladás

A valdhidi (u. p. Erzsébetváros) ev. luth. egyház f. évi március hó 4-én délután 2 órakor örök áron eladja 2 járatu lisztelő malmát a hozzá tartozó ingatlanokkal együtt.

Kikiáltási ár 300 korona.

A részletes feltételek a valdhidi ev. luth. egyház lelkeszi hivatalnál betekintheők.

A presbyterium.

NAPTÁRAK!

— AZ 1906 ÉVRE

már megjelentek és kaphatók

BETEGH PÁL ÉS TÁRSA
könyv, zenemű- és papírárukereskedésében

Finom olcsó butorok azonnal eladók. Csakis e hó 15-ig értekezhetni Kossuth-utca 112 sz. a.

Kiadó lakás.

Báthori-utca 9. sz. Sétater közelében. 2 esetleg 3 szoba, konyha, nyári konyha, kamara, kert, pince stb. Értekezhetni: Kolumbán Lukácsal.

Kiadó lakás

3 szoba, konyha, külön udvar, kert. Értekezhetni: Bethlen-utca 85.

Ház eladás.

A Vár-utcában a 15. sz. a levő ház eladó. Értekezhetni ifj. Bodrogi Györgynél Székelyudvarhely Vár utca.

BALI

MEGHIVÓKAT

OLCSÓ ÁRON KÉSZIT

BETEGH PÁL ÉS TÁRSA

könyvnyomtató-intézete Székelyudvarhely

EGYSZERI átsimítás

SCHICHT - szappannal

(«szarvas» vagy «kulcs» szappan) pótol

KÉTSZERI átsimítást közönséges

szappannal.

Schicht-szappan a legjobb és használatban a legolcsóbb! 180

Üzlet átvétel.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy Székelyudvarhelyt, a Kossuth Lajos utca 2. szám a levő Mészáros Lajos féle

borbély- és fodrászüzletet

átvettem, és azt a mai kor követelményeinek megfelelően átalakítva tovább vezetem.

Főcélom leend a n. é. közönség bizalmát és pártfogását pontos és jó kiszolgálással mindenkor megérdemelni.

Magamat a n. é. közönség becses pártfogásába ajánlva vagyok kiváló tisztelettel:

Válics Jenő

borbély és fodrász.

Baross, Borszéki és Kászoni vizek!

Üzletáthelyezés!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására adni, hogy üzletemet áthelyeztem az alsó piactérre, az ujonnan épült

Frölichné-féle üzlethelyiségbe

hol egyszersmind nagyon szép raktárt rendeztem be mindennemű fűszerárúkbán, porcellán, üveg, gyermekjáték, diszmuáruk, függő, fali és asztali lámpákban.

Amidőn kérem a nagyérdemű közönség szives pártfogását, ígérem, hogy igyekezni fogok minden esetben igen tisztelt vevőimet a legjobban és legolcsóbban kiszolgálni.

Teljes tisztelettel

SZENTPÉTERY GERGELY.

Mindig friss fűszerárú!

SZENKOVITS JÁNOS UTODA

férfi és női divat-áruháza

Székelyudvarhely, Batthyányi-tér 4. sz.

Iskolás fiúk Diákok részére

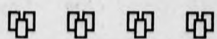
Kész ruhák, kalapok, ingek, nyakkendők, harisnyák, cipők és ágyneműek nagy választékban, előnyös és olcsó árakban kaphatók.

Divatos és olcsó ruha-vállalat merték után, a ruhák ingyen takarításával.

Legolcsóbb árak!

Naponta friss szállítmányu kiváló finom tea-vajat $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{8}$ kgr.-os adagokban előnyös árak mellett január 24 től kezdődőleg, az egyedüli főelárusítóknál mindig kaphatók

A Világhírű csiraképes Erfurti gazdasági, konyhakerti és virágmagvak dus választékban kaphatók.

Kitünő Erdélyi hegyi borok

a legelőnyösebb árak mellett

Haáb és Heitz cégnél kapható.

Asztali bor	1 l.	32 kr.
Marosmenti bor	1 l.	40 "
Finom pecsénye bor	1 l.	50 "
Traumini bor	1 l.	60 "

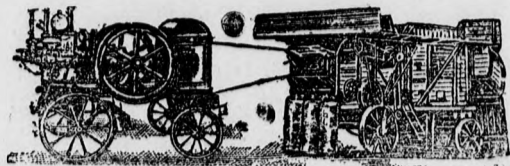
Nagyobb mennyiségű vételnél árkedvezmény.

A n. é. közönség szíves támogatását kérve, maradtunk kiváló tisztelettel

Haáb és Heitz.

PÉCSI SÁMUEL

BUDAPEST, VI. ker. Gyár-utca 48. szám.

Benzin-motorok és gazdasági gépek gyári raktára. Benzin-motorok, benzin-lokomobilok és cséplőkészletek, nyersolaj-motorok, szivógázmotor-berendezések és mindennemű gazdasági gépek.

Elsőrendű gyártmányok, mérsékelt árak és kedvező fizetési feltételek.

Árjegyzék ingyen. — Közvetítők díjaztatnak.

AZ Udvarhelymegyei Takarékpénztár

részvénytársaság

1906. évi február hó 18-án d. e. 9 órakor Székelyudvarhelyen hivatalos helyiségében tartja

XXIV. rendes közgyűlését.

TÁRGYSOROZAT:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése a lefolyt üzletéről, a mérleg megállapítása és a nyereség felosztására vonatkozó javaslata.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottságnak szabályszerű felmentése iránti határozat.
3. Oklándon egy fiókintézet felállítása és az alapszabály erre vonatkozó X. fejezetének megfelelő módosítása.
4. Oklándon felállítandó fiókintézetnél a szükséges hivatalnoki állások rendszeresítése.
5. Választások.

FIGYELMEZTETÉS.

A közgyűlés a t. részvénytulajdonosok azon figyelmeztetéssel hivatnak meg, hogy részvényeiket a még le nem járt szelvényekkel együtt a gyűlés megnyitásáig lehetőleg a megelőző két napon az intézet pénztáránál letenni s magukat igazoló jeggyel ellátni sziveskedjenek.

A mérleg, valamint az igazgatóság évi jelentése a közgyűlést megelőzőleg 8 nappal az intézet helyiségében a hivatalos órák alatt a részvényesek rendelkezésére áll Székelyudvarhely, 1906 január 15.

AZ IGAZGATÓSÁG.

MEGHIVÓ.

A Székelyudvarhelyi

Zálogkölcsonintézet

és betéti pénztár

1906. évi február 18-án d. u. 2 órakor Székelyudvarhelyt, hivatalos helyiségében

Közgyűlést

tart, melyre az érdekeltek tisztelettel meghívotnak.

TÁRGYSOROZAT:

1. Az igazgatóság jelentése a lefolyt üzleti évről és a zárszámadás bemutatása.
2. A felügyelő bizottság jelentése.
3. A felmentvények megadása.
4. Egy igazgatósági tag választása.
5. Indítványok.

A közgyűlésen csak az bir szavazati joggal, ki az alapszabályok 60. §-a értelmében részvényeit a még le nem járt szelvényekkel együtt a közgyűlést megelőző nap hivatalos órái lejártaig az intézet pénztárához leteszi.

AZ IGAZGATÓSÁG.

KÖNYVNYOMTATÓ- ÉS KÖNYVKÖTŐ-INTÉZET

Versenyt kizáró olcsó árban elfogad és szakzerű, izléses kivitelben készít el mindennemű

nyomtatványt és könyvkötői munkát

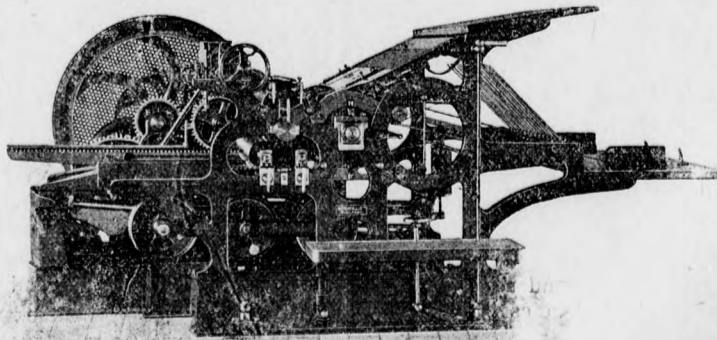
Költségvetés ingyen és bérmentve!

Egyleteknek és könyvtáraknak különösen mérsékelt árszabás! Egyházi, iskolai, szolgabírói, községi, körjegyzői, ügyvédi, végrehajtói nyomtatványok áruháza

A Székelyföld legnagyobb és legolcsóbb nyomtatványraktára.

BETEGH PÁL ÉS TÁRSA

KÖNYV-, ZENEMŰ- ÉS PAPIRKERESKEDÉS

Folyóiratok, hírlapok, irodalmi művek eredeti áron, költségfelosztás nélkül megrendelhetők.

Zeneművek papir-, író- és rajzszerék

nagy választékban és olcsó árban!

Teljes könyvtár- és irodaberendezések mérsékelt árak mellett. Szakszerű, kifogástalan kivitel!

SZÉKELY-UDVARHELY

legelterjedtebb függetlenségi lap szerkesztősége és kiadóhivatala.